

Jaarverslaggeving 2017

Stichting S&L Zorg

INHOUDSOPGAVE	Pagina
5.1 Jaarrekening 2017	3
5.1.1 Balans per 31 december 2017	4
5.1.2 Resultatenrekening over 2017	5
5.1.3 Kasstroomoverzicht over 2017	6
5.1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
5.1.5 Toelichting op de balans per 31 december 2017	14
5.1.6 Mutatieoverzicht materiële vaste activa	23
5.1.7 Mutatieoverzicht financiële vaste activa	23
5.1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	24
5.1.9 Toelichting op de resultatenrekening over 2017	25
5.1.10 Vaststelling en goedkeuring	33
5.2 Overige gegevens	34
5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming	35
5.2.2 Nevenvestigingen	35
5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	36

5.1 JAARREKENING

5.1 JAARREKENING

5.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec.-17</u>	<u>31-dec.-16</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	41.165.803	41.748.223
Financiële vaste activa	2	0	664.484
Totaal vaste activa		<u>41.165.803</u>	<u>42.412.707</u>
Vlottende activa			
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	3	0	104.810
Debiteuren en overige vorderingen	4	212.912	192.573
Liquide middelen	5	10.116.598	8.729.881
Totaal vlottende activa		<u>10.329.510</u>	<u>9.027.264</u>
Totaal activa		<u><u>51.495.313</u></u>	<u><u>51.439.971</u></u>

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec.-17</u>	<u>31-dec.-16</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	6	0	0
Bestemmingsreserves		3.780.000	400.000
Bestemmingsfondsen		9.512.518	11.172.931
Algemene en overige reserves		0	0
Totaal eigen vermogen		<u>13.292.518</u>	<u>11.572.931</u>
Voorzieningen	7	3.341.000	3.939.000
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	8	29.512.720	30.926.332
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	3	223.046	0
Overige kortlopende schulden	9	5.126.029	5.001.708
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>5.349.075</u>	<u>5.001.708</u>
Totaal passiva		<u><u>51.495.313</u></u>	<u><u>51.439.971</u></u>

5.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017	2016
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	12	33.577.905	32.776.159
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	13	180.512	151.530
Overige bedrijfsopbrengsten	14	204.208	217.280
Som der bedrijfsopbrengsten		33.962.625	33.144.969
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	15	21.257.679	22.025.952
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	16	2.827.162	2.858.937
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	17	0	0
Overige bedrijfskosten	18	6.430.416	5.837.980
Som der bedrijfslasten		30.515.257	30.722.869
BEDRIJFSRESULTAAT		3.447.368	2.422.100
Financiële baten en lasten	19	-1.727.781	-1.831.615
RESULTAAT BOEKJAAR		1.719.587	590.485
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2017	2016
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve Wmo		0	0
Bestemmingsreserve scholing		0	0
Bestemmingsreserve kapitaallasten		905.000	0
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		814.587	590.485
Algemene / overige reserves		0	0
		1.719.587	590.485

5.1.3 KASTROOMOVERZICHT OVER 2017

	2017		2016	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		3.447.368		2.422.100
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	2.827.161		2.858.937	
- mutaties voorzieningen	-598.000		622.000	
- boekresultaten afstoting vaste activa	0		0	
		2.229.161		3.480.937
Veranderingen in werkkapitaal:				
- voorraden	0		0	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's	0		0	
- vorderingen	-20.339		224.148	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	327.856		-305.713	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	24.470		-890.347	
- kortlopend bankkrediet	0		0	
		331.987		-971.912
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		6.008.516		4.931.125
Ontvangen interest	0		22.270	
Betaalde interest	-1.726.142		-1.571.197	
Ontvangen dividenden	0		0	
		-1.726.142		-1.548.927
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		4.282.374		3.382.198
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings materiële vaste activa	-1.475.658		-943.871	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0		6.045	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-1.475.658		-937.826
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	0		0	
Aflossing langlopende schulden	-1.419.999		-1.407.225	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-1.419.999		-1.407.225
Mutatie geldmiddelen		1.386.717		1.037.147
Stand geldmiddelen per 1 januari		8.729.881		7.692.734
Stand geldmiddelen per 31 december		10.116.598		8.729.881
Mutatie geldmiddelen		1.386.717		1.037.147

Toelichting:

Er is gebruik gemaakt van de indirecte methode.

Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen de investeringen opgenomen waarvoor in 2017 geldmiddelen zijn opgeofferd. Aanvullend is onder de ontvangen interest alleen de ontvangen interest opgenomen waarvoor in 2017 geldmiddelen ontvangen zijn, onder de betaalde interest is alleen de betaalde interest opgenomen waarvoor in 2017 geldmiddelen zijn opgeofferd.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Zorginstelling S&L Zorg is statutair (en feitelijk) gevestigd te Roosendaal, op het adres Onyxdijk 161a, en is geregistreerd onder KvK-nummer 41102928.

De belangrijkste activiteit is zorgverlening aan cliënten met een verstandelijke beperking.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2016 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van zorginstelling S&L Zorg.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Terreinen en bedrijfsgebouwen : 0% en 3% tot 5%, afhankelijk van de economische levensduur.
- Machines en installaties : 5% tot 10%, afhankelijk van de economische levensduur.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10% tot 25%, afhankelijk van de economische levensduur.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Groot onderhoud:

De onderhoud -en herstelkosten van materiële vaste activa komen ten laste van instandhoudinginvesteringen.

Financiële vaste activa

In 2003 heeft het College Bouw een rapport uitgebracht over de gebouwkwaliteit van S&L zorg. Gebouwen met een oranje score bedroegen 50% en slaapkamers met rode score bedroegen 100%. Om deze problematiek op te lossen is een omvangrijk bouwprogramma gestart. Onderdeel van dit bouwprogramma is de sloop en nieuwbouw van een aantal gebouwen.

Met de beleidsregel Compensatie vaste activa AWBZ en GGZ (CA-300-493) kan S&L zorg de boekwaarde van de gesloopte gebouwen in 6 gelijke termijnen over de periode 2012-2017 versneld afschrijven. Hiervoor wordt middels deze beleidsregel budget ter beschikking gesteld.

De boekwaarde van de gesloopte gebouwen wordt vanwege de aard gerubriceerd onder Financiële vaste activa, omdat het een vordering op de NZa betreft en het gesloopte gebouwen betreft.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Financiële derivaten waarbij de onderliggende waarde niet beursgenoteerd is worden tegen kostprijs opgenomen. Indien per balansdatum de reële waarde lager is dan de kostprijs dan wel negatief is, wordt het derivaat ten laste van de winst-en-verliesrekening afgewaardeerd naar de lagere reële waarde, tenzij kostprijshedge-accounting wordt toegepast. Bij de bepaling van de lagere reële waarde wordt het effect van lopende rente buiten beschouwing gelaten.

De winst of het verlies uit de herwaardering naar reële waarde per balansdatum wordt onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Indien financiële derivaten echter voor hedge accounting in aanmerking komen en hedge accounting wordt toegepast is de verwerking van deze winst of verlies afhankelijk van de aard van de afdekking.

Stichting S&L Zorg past hedge accounting toe op basis van individuele documentatie per individuele hedgerelatie.

Stichting S&L Zorg documenteert de wijze waarop de hedgerelaties passen in de doelstellingen van het risicobeheer, de hedgestrategie en de verwachting aangaande de effectiviteit van de hedge.

Op iedere balansdatum worden de kritische kenmerken van het hedge-instrument en de afgedekte positie met elkaar vergeleken. Als blijkt dat de kritische kenmerken van het hedge-instrument en de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn en er dus geen sprake is van een volledig effectieve hedge, wordt een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting uitgevoerd.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Stichting S&L Zorg past kostprijshedge-accounting toe:

Het effectieve deel van financiële derivaten die zijn toegewezen voor kostprijshedge-accounting, wordt tegen kostprijs gewaardeerd. Ineffectiviteit wordt alleen in de winst-en-verliesrekening verwerkt indien en voor zover dit (cumulatief) een verlies betreft.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwwaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. De voorziening wordt via individuele beoordeling bepaald.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde (tenzij anders vermeld) van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen. De gehanteerde disconteringsvoet is 0,8% (vorig jaar ook 0,8%). Het effect van de discontering is € 43.000.

Voorziening doorbetalingsverplichting langdurige zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de nominale waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid, voorzover deze na 31 december 2017 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar.

Voorziening jubileumverplichtingen (uitgestelde beloningen)

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening reorganisatie

Deze voorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor de groep een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan. Een voorziening wordt gevormd indien per balansdatum een plan is geformaliseerd en hetzij de gerechtvaardigde verwachting is gewekt bij de betrokkenen dat de reorganisatie zal worden uitgevoerd, hetzij is gestart met de implementatie van het reorganisatieplan.

Voor reorganisaties waarvoor per balansdatum een plan is geformaliseerd, maar waarvoor pas na balansdatum hetzij de gerechtvaardigde verwachting is gewekt bij de betrokkenen dat de reorganisatie zal worden uitgevoerd, hetzij is gestart met de implementatie van het reorganisatieplan, wordt eveneens een voorziening in de balans opgenomen. De voorziening is getroffen tegen nominale waarde.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorziening persoonlijk budget levensfase (zonder toerekening aan jaren)

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening ORT

De voorziening ORT wordt opgenomen voor de geschatte kosten die naar verwachting voortvloeien uit de per balansdatum lopende ORT-verplichtingen uit hoofde van de CAO en geregelijke uitspraken in vergelijkbare casussen. De voorziening wordt gevormd op basis van de nominale waarde.

Voorziening interest

De voorziening interest wordt opgenomen voor de geschatte kosten die naar verwachting voortvloeien uit de per balansdatum lopende verplichtingen uit hoofde van de contractuele afspraken. De voorziening wordt gevormd op basis van de nominale waarde.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Stichting S&L Zorg heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij S&L Zorg. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. S&L Zorg betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In januari 2018 bedroeg de dekkingsgraad 98,6%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 126%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan voor jaareinde 2026 hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. S&L Zorg heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. S&L Zorg heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

5.1.4.5 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uitsluitend uit liquide middelen en kruisposten. Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS**ACTIVA****1. Materiële vaste activa**

	<u>31-dec.-17</u>	<u>31-dec.-16</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	33.877.248	35.234.993
Machines en installaties	5.539.128	4.645.908
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	1.749.427	1.572.959
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	0	294.363
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	0	0
Totaal materiële vaste activa	<u>41.165.803</u>	<u>41.748.223</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	41.748.223	43.049.274
Bij: investeringen	1.580.257	899.447
Bij: herwaarderingen	0	0
Af: afschrijvingen	2.162.677	2.194.453
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	0	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	0	6.045
Boekwaarde per 31 december	<u>41.165.803</u>	<u>41.748.223</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.8.

Onder de materiële vaste activa zijn geen activa opgenomen waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 5.1.8.

Voor een bedrag van € 33.877.248 (2016: € 35.234.994) zijn materiële vaste activa als zekerheid gesteld voor schulden. Een omzetratio van 15% is uitgangspunt voor de ING Bank. Indien de omzetratio onder de 15% komt dan kan de ING Bank aanvullende zekerheden verlangen en/of condities aanpassen en aanvullende informatie vragen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS**ACTIVA****2. Financiële vaste activa***De specificatie is als volgt:*

	<u>31-dec.-17</u>	<u>31-dec.-16</u>
	€	€
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	0	0
Overige deelnemingen	0	0
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	0
Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	0	0
Overige effecten	0	0
Vordering op grond van compensatieregeling	0	664.484
Overige vorderingen	0	0
	<u>0</u>	<u>664.484</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	664.484	1.328.968
Kapitaalstortingen	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0
Ontvangen dividend	0	0
Acquisities van deelnemingen	0	0
Nieuwe/vervallen consolidaties	0	0
Verstekte leningen / verkregen effecten	0	0
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0
(Terugname) waardeverminderingen	0	0
Amortisatie (dis)agio	0	0
Afschrijving compensatie vaste activa (IVA)	-664.484	-664.484
	<u>0</u>	<u>664.484</u>

Boekwaarde per 31 december**Toelichting:**

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.7.

Onder de financiële vaste activa vallen de activa onder de beleidsregel Compensatie vaste activa AWBZ en GGZ (CA-300-493). Jaarlijks wordt er € 664.484 op afgeschreven en volledig vergoed via de rekenstaat. Ultimo 2017 is de post volledig naar € 0 afgeschreven.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

3. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / Wlz

	<u>t/m 2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>totaal</u>
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	0	104.810	0	104.810
Financieringsverschil boekjaar				-223.046	-223.046
Correcties voorgaande jaren	0	0	297.899		297.899
Betalingen/ontvangsten	0	0	-402.709		-402.709
Subtotaal mutatie boekjaar	0	0	-104.810	-223.046	-327.856
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-223.046</u>	<u>-223.046</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning c c c a)

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	<u>31-dec.-17</u>	<u>31-dec.-16</u>
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	0	104.810
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	223.046	0
	<u>-223.046</u>	<u>104.810</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	33.186.361	32.571.759
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	33.409.407	32.466.949
Totaal financieringsverschil	<u>-223.046</u>	<u>104.810</u>

Toelichting:

Tot en met 2016 is er een definitieve vaststelling met de NZa. In 2017 is er een financieringsoverschot van € 223.046.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS**ACTIVA****4. Debiteuren en overige vorderingen***De specificatie is als volgt:*

	<u>31-dec.-17</u>	<u>31-dec.-16</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	22.264	15.290
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	0	0
Overige vorderingen:		
Vorderingen overige	30.412	41.086
Vorderingen BTW	0	0
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	0
Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	0	0
Vooruitbetaalde bedragen:		
Vooruitbetaalde bedragen overige	160.236	136.197
Nog te ontvangen bedragen:	0	0
Overige overlopende activa:	0	0
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>212.912</u>	<u>192.573</u>

Toelichting:

Er is geen voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht.
Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

5. Liquide middelen*De specificatie is als volgt:*

	<u>31-dec.-17</u>	<u>31-dec.-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	10.116.598	8.729.881
Kassen	0	0
Totaal liquide middelen	<u>10.116.598</u>	<u>8.729.881</u>

Toelichting:

De liquide middelen staan te alle tijde vrij ter beschikking. Er is geen rekening courant faciliteit.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

6. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec.-17</u>	<u>31-dec.-16</u>
	€	€
Kapitaal	0	0
Bestemmingsreserves	3.780.000	400.000
Bestemmingsfondsen	9.512.518	11.172.931
Algemene en overige reserves	0	0
Totaal eigen vermogen	<u>13.292.518</u>	<u>11.572.931</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan.-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec.-2017</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	0	0	0	0
Totaal kapitaal	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan.-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec.-2017</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Bestemmingsreserve scholing	400.000	0	0	400.000
Bestemmingsreserve Wmo	0	0	0	0
Bestemmingsreserve kapitaallasten	0	905.000	2.475.000	3.380.000
Reserve aanvaardbare kosten	0	0	0	0
Herwaarderingsreserve	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves	<u>400.000</u>	<u>905.000</u>	<u>2.475.000</u>	<u>3.780.000</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan.-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec.-2017</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen:				
Reserve aanvaardbare kosten	11.172.931	814.587	-2.475.000	9.512.518
Totaal bestemmingsfondsen	<u>11.172.931</u>	<u>814.587</u>	<u>-2.475.000</u>	<u>9.512.518</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan.-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec.-2017</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
Overige reserves	0	0	0	0
Totaal algemene en overige reserves	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting:

Het resultaat is toegevoegd aan het Bestemmingsfonds en aan de Bestemmingsreserve kapitaallasten.

De Bestemmingsreserve scholing heeft ten doel een deel van de reserves toe te wijzen aan scholing van medewerkers.

De Bestemmingsreserve kapitaallasten heeft ten doel het resultaat op kapitaallasten te alloceren voor toekomstige investeringen. Onder Overige mutaties is dit tevens gedaan met terugwerkende kracht vanaf de invoering van de NHC.

De bestemmingsreserves zijn vastgesteld door de Raad van Bestuur.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

7. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan.-2017	Dotatie	Onttrekking	Vrijval / * Herrubricering	Saldo per 31-dec.-2017
	€	€	€	€	€
Doorbetalingsverpl. langdurig zieken	245.000	256.000	131.000	0	370.000
Uitgestelde beloningen	476.000	52.000	14.000	22.000	492.000
Reorganisatie	40.000	10.000	33.000	17.000 *	0
Persoonlijk budget levensloop	1.990.000	542.000	628.000	0	1.904.000
ORT	895.000	0	399.000	496.000	0
Interest	293.000	282.000	0	0	575.000
Totaal voorzieningen	<u>3.939.000</u>	<u>1.142.000</u>	<u>1.205.000</u>	<u>535.000</u>	<u>3.341.000</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec.-2017
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	2.645.000
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	696.000
hiervan > 5 jaar	340.000

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening doorbetalingsverplichting langdurig zieken wordt gedoteerd op basis van de verwachte doorbetalingsverplichting voor langdurig zieken die naar verwachting niet of niet op korte termijn terug zullen treden in het arbeidsproces. De doorbetalingsverplichting bedraagt in het eerste jaar 100% en in het tweede jaar 70% van het salaris. Er is ook rekening gehouden met een transitievergoeding op grond van de Wet werk en zekerheid.

De voorziening uitgestelde beloningen is getroffen om de verplichtingen uit hoofde van de regelingen in de CAO met betrekking tot jubileumuitkeringen te dekken (12,5 jaar, 25 jaar, 40 jaar en pensioen). Er is rekening gehouden met een jaarlijkse salarisstijging van 2,0% en een blijfkans op basis van ervaringscijfers.

De voorziening reorganisatie is getroffen om alle kosten voortkomend uit de in 2014 gestarte reorganisatie te dekken. De voorziening is opgesteld met vergoedingen op grond van de Wet werk en zekerheid

Deze voorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor de groep een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan. Een voorziening wordt gevormd indien per balansdatum een plan is geformaliseerd en hetzij de gerechtvaardigde verwachting is gewekt bij de betrokkenen dat de reorganisatie zal worden uitgevoerd, hetzij is gestart met de implementatie van het reorganisatieplan.

Vanaf 2017 is deze voorziening gerubriceerd onder kortlopende schulden, omdat er geen onzekerheid meer is over looptijd of bedrag.

De voorziening persoonlijk budget levensloop wordt gedoteerd op basis van de verwachte kosten voor extra eenmalige storting (€ 90.000) en het saldo per einde boekjaar (€ 1.814.000) van het persoonlijk budget levensloop conform de regeling in de CAO.

De blijfkans wordt bepaald o.b.v. ervaringscijfers. Verwachte gemiddelde salarisstijging (inclusief promoties) 2,0%.

De voorziening voor ORT betreft een voorziening voor de kosten van nabetaling ORT over vakantiedagen in de periode 2011 t/m 2015 en de bovenwettelijke vakantiedagen van 2016. Per 2016 is ORT over vakantiedagen opgenomen in de CAO Gehandicaptenzorg. In 2017 is deze vergoeding uitbetaald. Het restant is vrijgevallen.

De voorziening interest heeft betrekking op de niet door de ING Bank in rekening gebrachte opslag op de rente van een lening. Deze opslag is door de ING Bank verhoogd en dat was naar mening van S&L Zorg onterecht. De rechter heeft in november 2015 S&L Zorg in het gelijk gesteld. De ING Bank is tegen deze uitspraak in februari 2016 in hoger beroep gegaan en er is nog geen uitspraak van het hoger beroep. De lasten uit hoofde van deze voorziening zijn verantwoord als rentelasten.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

8. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec.-17	31-dec.-16
	€	€
Schulden aan banken	29.512.720	30.926.332
Overige langlopende schulden		
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>29.512.720</u>	<u>30.926.332</u>

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	2017	2016
	€	€
Stand per 1 januari	32.346.331	33.753.556
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	1.419.999	1.407.225
Stand per 31 december	<u>30.926.332</u>	<u>32.346.331</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	1.413.612	1.419.999
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>29.512.720</u>	<u>30.926.332</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.413.612	1.419.999
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	29.512.720	30.926.332
hiervan > 5 jaar	23.858.267	25.271.884

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Ten behoeve van zekerheden voor de opgenomen leningen bij ING Bank N.V. is een hypothecaire zekerheid afgegeven op bedrijfsgebouwen en terreinen

Een omzetratio van 15% is uitgangspunt voor de ING Bank. Indien de omzetratio onder de 15% komt dan kan de ING Bank aanvullende zekerheden verlangen en/of condities aanpassen en aanvullende informatie vragen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS**PASSIVA****9. Overige kortlopende schulden**

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec.-17</u>	<u>31-dec.-16</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	0	0
Crediteuren	822.267	579.543
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	1.413.612	1.419.999
Belastingen en premies sociale verzekeringen	965.802	898.572
Schulden terzake pensioenen	130.251	367.759
Nog te betalen salarissen	137.170	170.898
Overige schulden:		
-BTW	11.680	7.356
-overige	150.148	297.915
Nog te betalen kosten:		
-interest	19.862	18.223
-overige	327.307	161.592
Vooruitontvangen opbrengsten	23.732	30.628
Vakantiegeld	799.198	749.223
Vakantiedagen	325.000	300.000
Totaal overige kortlopende schulden	<u>5.126.029</u>	<u>5.001.708</u>

Toelichting:

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

10. Financiële instrumenten

De belangrijkste financiële risico's waaraan de stichting onderhevig is zijn het valutarisico, het renterisico, het liquiditeitsrisico en het kredietrisico. Het financiële beleid van de stichting is erop gericht om op de korte termijn de effecten van koers- en renteschommelingen op het resultaat te beperken en om op lange termijn de marktwisselkoersen en marktrentes te volgen. S&L Zorg maakt gebruik van financiële derivaten om de financiële risico's die verbonden zijn aan bedrijfsactiviteiten te beheersen. S&L Zorg neemt met financiële derivaten geen speculatieve posities in.

Renterisico

Het renterisicobeleid heeft tot doel de renterisico's die voortkomen uit de financiering van S&L zorg te beperken en daarmee tevens de netto-rentelasten te optimaliseren. Dit beleid vertaalt zich in een gewenst profiel van vastrentende en variabelrentende posities inclusief liquide middelen.

Kredietrisico

Het maximale bedrag aan kredietrisico bedraagt EUR 25.860. Voor de kredietrisico's inzake de vorderingen op deelnemingen en de overige vorderingen wordt verwezen naar toelichting 4. Overige vorderingen.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties en margin calls met betrekking tot afgesloten derivaten.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

11. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

S&L zorg is een aantal huurovereenkomsten aangegaan. Hieronder volgt een overzicht:

<i>locatie</i>	<i>ingangsdatum</i>	<i>looptijd</i>	<i>jaarhuur (€)</i>
Ruigevelden, Lepelstraat (dagbesteding)	1-5-2004	15 jaar	€ 39.624
Ruigevelden, Lepelstraat (wonen)	1-5-2004	15 jaar	€ 43.560
Bergsestraat/Greeflaan, Wouw	20-8-2007	15 jaar	€ 199.998
Potgieterlaan 26, Roosendaal	5-11-2007	15 jaar	€ 84.546
Sint Theresiastraat, Roosendaal	1-1-2008	15 jaar	€ 163.139
Stadsoevers, Roosendaal	1-10-2014	10 jaar	€ 39.600

Renteswap

Voor de afdekking van het renterisico op de langlopende lening met ING (571) d.d. 01 maart 2009 heeft de stichting per 1 juli 2009 een renteswap afgesloten. De reële waarde van de swap bedraagt € (3.550.983). Met de renteswap wordt het risico van een variabele rente afgedekt door een overeengekomen vast rentepercentage van 4,425% voor de gehele looptijd. Voor de verwerking van de renteswap past de groep kostprijshedge-accounting toe. De kostprijs van de renteswap bedraagt nihil.

Indien de reële waarde van de renteswap negatief is, is de instelling niet verplicht een onderpand in depot te storten ter hoogte van deze negatieve reële waarde ('margin call'). Bij tussentijdse beëindiging van de renteswap wordt onderling afgerekend op basis van de reële waarde op het moment van beëindiging.

Rechtszaak ING Bank

Eind 2014 heeft S&L Zorg een rechtszaak aangespannen tegen de ING Bank inzake de opslag op de rente van een lening. Deze opslag is door de ING Bank verhoogd en dat was naar mening van S&L Zorg onterecht. De rechter heeft in november 2015 S&L Zorg in het gelijk gesteld. De ING Bank is tegen deze uitspraak in februari 2016 in hoger beroep gegaan en er is nog geen uitspraak. Het directe effect is € 1.477.338 (waarvan € 575.000 als gevolg van voorziening interest).

Bankgaranties

Er zijn geen bankgaranties afgegeven.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn voornamelijk onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

Recht uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Zorgaanbieders kunnen op basis het macrobeheersinstrument mogelijk een vergoeding krijgen van de productie boven productie afspraak.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 bestaat nog geen inzicht in de omvang van dit recht. S&L Zorg is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van het uit het macrobeheersinstrument voortkomend recht en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is dit recht niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2017.

Bovenstaande is in overeenstemming met de betreffende beleidsregel van de NZa met betrekking tot het Macrobeheersmodel Wlz.

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortuitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	55.190.940	13.761.836	7.236.239	294.363	0	76.483.378
- cumulatieve herwaarderingsen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	19.955.947	9.115.928	5.663.280	0	0	34.735.155
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>35.234.993</u>	<u>4.645.908</u>	<u>1.572.959</u>	<u>294.363</u>	<u>0</u>	<u>41.748.223</u>
Mutaties in het boekjaar						
- herinrichting	0	294.363	0	-294.363	0	0
- investeringen	0	1.011.246	569.011	0	0	1.580.257
- herwaarderingsen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	1.357.745	412.389	392.543	0	0	2.162.677
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderinger	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	8.225.075	4.368.303	3.824.477	0	0	16.417.855
.cumulatieve herwaarderingsen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	8.225.075	4.368.303	3.824.477	0	0	16.417.855
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingsen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-1.357.745</u>	<u>893.220</u>	<u>176.468</u>	<u>-294.363</u>	<u>0</u>	<u>-582.420</u>
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	46.965.865	10.699.142	3.980.773	0	0	61.645.780
- cumulatieve herwaarderingsen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	13.088.617	5.160.014	2.231.346	0	0	20.479.977
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>33.877.248</u>	<u>5.539.128</u>	<u>1.749.427</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>41.165.803</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0,0%-5,0%	5,0%-10,0%	10,0%-25,0%	n.v.t.	n.v.t.	

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2017						664.484		664.484
Kapitaalstortingen								0
Resultaat deelnemingen								0
Ontvangen dividend								0
Acquisities van deelnemingen								0
Nieuwe/vervallen consolidaties								0
Verstrekte leningen / verkregen effecten								0
Ontvangen dividend / aflossing leningen								0
(Terugname) waardeverminderingen								0
Amortisatie (dis)agio								0
Afschrijving compensatie vaste activa (IVA)						-664.484		-664.484
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>						16,67%		

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING**BATEN****12. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning***De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	0	0
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	33.484.260	32.661.220
Opbrengsten Jeugdwet	0	0
Opbrengsten Wmo	7.809	33.257
Overige zorgprestaties	85.836	81.682
Totaal	<u>33.577.905</u>	<u>32.776.159</u>

13. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)*De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	91.506	107.837
Overige Rijkssubsidies	82.406	41.850
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten (exclusief Wmo en Jeugdwet)	0	0
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	6.600	1.843
Totaal	<u>180.512</u>	<u>151.530</u>

Toelichting:

Er is een subsidie stagefonds ontvangen van € 91.506. Verder is er een subsidie Praktijkleren (€ 32.210) ontvangen, subsidie secorplannen zorg en welzijn (€ 50.196) en de Zorgboulevard (€ 6.600).

14. Overige bedrijfsopbrengsten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige dienstverlening	91.275	94.771
Overige opbrengsten	112.933	122.509
Totaal	<u>204.208</u>	<u>217.280</u>

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING**LASTEN****15. Personeelskosten***De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lonen en salarissen	16.375.960	15.725.833
Sociale lasten	2.792.912	2.604.273
Pensioenpremies	1.339.946	1.257.509
Andere personeelskosten	688.237	670.230
Dotaties en vrijval voorzieningen (gerelateerd aan personeelskosten)	-310.351	1.114.059
Subtotaal	<u>20.886.704</u>	<u>21.371.904</u>
Personeel niet in loondienst	370.975	654.048
Totaal personeelskosten	<u><u>21.257.679</u></u>	<u><u>22.025.952</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
- cliëntgebonden functies	337,5	326,4
- leerling personeel	10,4	10,6
- overige functies	68,6	76,9
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u><u>416,5</u></u>	<u><u>413,9</u></u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

16. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa*De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	2.162.678	2.194.453
- financiële vaste activa	664.484	664.484
Totaal afschrijvingen	<u><u>2.827.162</u></u>	<u><u>2.858.937</u></u>

Toelichting:

Voor een nadere toelichting van de afschrijvingslasten zie 5.1.6 MVA-5.1.7 FVA.

17. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa*De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	0
Totaal	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

Toelichting:

n.v.t.

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

18. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	1.795.526	1.789.142
Algemene kosten	1.836.974	1.621.381
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.210.022	921.627
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	638.445	532.514
- Energiekosten gas	190.316	190.857
- Energiekosten stroom	176.519	176.271
- Energie transport en overig	0	0
Subtotaal	<u>1.005.280</u>	<u>899.642</u>
Huur en leasing	582.614	606.188
Dotaties en vrijval voorzieningen (gerelateerd aan andere dan personeelskosten)	0	0
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>6.430.416</u></u>	<u><u>5.837.980</u></u>

Toelichting:

n.v.t.

19. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	0	22.270
Rentebaten groepsmaatschappijen	0	0
Ontvangen dividenden	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0
Financiële baten uit verhouding met groepsmaatschappijen	0	0
Financiële baten uit verhoudingen met overige verbonden maatschappijen	0	0
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	0	0
Subtotaal financiële baten	<u>0</u>	<u>22.270</u>
Rentelasten	-1.718.840	-1.845.859
Rentelasten groepsmaatschappijen	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0
Overige financiële lasten	-8.941	-8.026
Subtotaal financiële lasten	<u>-1.727.781</u>	<u>-1.853.885</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-1.727.781</u></u>	<u><u>-1.831.615</u></u>

Toelichting:

Voor een andere toelichting van de financiële baten en lasten zie 5.1.8 - Overzicht leningen.

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

20. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

WNT-VERANTWOORDING 2017 S&L ZORG

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op S&L Zorg van toepassing zijnde regelgeving:

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor S&L Zorg is € 121.000 (klasse II). Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	M.C. Lewis	W.J.G. Cornielje	W.J.G. Cornielje
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur	Waarnemend bestuurder	Manager bedrijfsvoering
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/2 - 31/12	1/1 - 31/1	1/2 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	ja
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee	nee
Individueel WNT-maximum	110.917	10.083	110.917
Beloning	100.624	6.988	76.863
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	10.071	902	9.918
<i>Subtotaal</i>	110.695	7.889	86.781
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	110.695	7.889	86.781
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	niet in dienst	9/9 - 31/12	1/1 - 8/9
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	0,0	1,0	1,0
Beloning	-	30.414	53.565
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	3.202	6.186
Totaal bezoldiging 2015	-	33.616	59.751

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

20. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) (vervolg)

bedragen x € 1	A.M. Verheije	M.H. Bolt	R.J.A. Muffels
Functiegegevens	Gz-psycholoog / Senior adviseur beleid en kwaliteit	Gewezen voorzitter Raad van Bestuur	Gewezen lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	niet in dienst	advies functie
Omvang dienstverband (in fte)	1,0		
Gewezen topfunctionaris?	ja		
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee		
Individueel WNT-maximum	121.000	-	3.025
Beloning	97.991	-	3.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	10.118	-	-
<i>Subtotaal</i>	108.109	-	3.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	108.109	-	-
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 30/9	
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	1,0	1,0	
Beloning	94.537	111.467	
Belastbare onkostenvergoedingen	-	3.317	
Beloningen betaalbaar op termijn	9.582	8.093	
Totaal bezoldiging 2016	104.119	122.877	-

Verplicht toevoegen eigenaam van gewezen topfunctionarissen (dat wil zeggen voormalige bestuurders of leden van de raden van toezicht):

De gewezen topfunctionarissen zijn A.M. Verheije (Bestuurssecretaris) en W.J.G. Cornielje (Manager bedrijfsvoering). Zij waren in 2013 waarnemend bestuurders. W.J.G. Cornielje was in 2016 en 2017 opnieuw waarnemend bestuurder.

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

20. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) (vervolg)

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	J.H. van Ham	L.A.J.M. Middelhoff	D. Wijland
Functiegegevens	[VOORZITTER]	[LID]	[LID]
Aanvang en einde functievervulling in 2017	8/12 - 31/12	8/12 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	1.193	796	12.100
Beloning	900	636	12.000
Belastbare onkostenvergoedingen	28	62	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	928	698	12.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	928	698	12.000
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	geen lid	geen lid	1/1 - 31/12
Beloning	-	-	12.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	-	-	12.000

bedragen x € 1	J.G.F.W. van der Horst	A.M. Swaak-Saeijs	R.J.A. Muffels
Functiegegevens	[VOORZITTER]	[LID]	[LID]
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 30/9	1/1 - 30/9	1/1 - 30/9
Individueel WNT-maximum	13.613	9.075	9.075
Beloning	13.500	9.000	9.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	13.500	9.000	9.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	13.500	9.000	9.000
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	18.000	12.000	12.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	18.000	12.000	12.000

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

20. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) (vervolg)

1c. Toezichhoudende topfunctionarissen (vervolg)

bedragen x € 1	H.T.M. van Etten
Functiegegevens	[LID]
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 30/9
Individueel WNT-maximum	9.075
Beloning	9.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-
<i>Subtotaal</i>	9.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	9.000
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Beloning	12.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Totaal bezoldiging 2016	12.000

De Raad van Toezicht heeft het advies van de NVTZ toegepast per 8 december 2017 om de beloning te stellen op 8% (leden) / 12% (voorzitter) van het maximum van de klasse. Hiervoor wordt de beloning 10% / 15%, hetgeen het maximum was dat de WNT toestaat. Dit was dus wel binnen het wettelijk kader, maar niet binnen het advies van de NVTZ.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

21. Honoraria accountant	2017	2016
	€	€
De honoraria van de accountant over 2017 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	36.240	35.090
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	0	0
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	0	0
Totaal honoraria accountant	<u>36.240</u>	<u>35.090</u>

Toelichting:

De honoraria van de accountant zijn bepaald op basis van een contract.

22. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 20.

5.1.10 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting S&L Zorg heeft de jaarrekening 2017 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 18 mei 2018.

De raad van toezicht van de Stichting S&L Zorg heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 25 mei 2018.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen bijzondere gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op het resultaat.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

N.W.C. Michon-van Tuel is lid Raad van Toezicht met ingang van 9 maart 2018. F.W. Claessens is lid Raad van Toezicht met ingang van vanaf 9 mei 2018.

W.G. 25 mei 2018
M.C. Lewis
Bestuurder

W.G. 25 mei 2018
J.H. van Ham
voorzitter Raad van Toezicht

W.G. 25 mei 2018
L.A.J.M. Middelhoff
lid Raad van Toezicht

W.G. 25 mei 2018
D. Wijland
lid Raad van Toezicht

W.G. 25 mei 2018
N.W.C. Michon-van Tuel
lid Raad van Toezicht

W.G. 25 mei 2018
F.W. Claessens
lid Raad van Toezicht

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 5, dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van de Stichting S&L Zorg.

5.2.2 Nevenvestigingen

Stichting S&L Zorg heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting S&L Zorg

VERKLARING OVER DE IN DIT JAARDOCUMENT OPGENOMEN JAARREKENING 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting S&L Zorg te Roosendaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaardocument opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting S&L Zorg op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RVW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2017.
2. De resultatenrekening over 2017.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Stichting S&L Zorg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN DIT JAARDOCUMENT OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaardocument andere informatie, die bestaat uit:

- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van de RVW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de RVW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de RVW.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RVW. In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Breda, 25 mei 2018

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.C.G. Vervoort RA